

Valtiovarainministeriö / Vero-osasto

valtiovarainministerio@vm.fi

Viite: Hankkeen VM006:00/2021 lausunto

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Keskuskauppakamarilta lausuntoa vuoden 2022 talousarvioesitykseen liittyvistä ehdotuksista, jotka koskevat kotitalousvähennystä, autoetua sekä metsävähennystä. Ehdotetut muutokset perustuvat hallitusohjelmaan sekä hallituksen kevään 2021 kehysriihessä tekemiin linjauksiin. Keskuskauppakamari esittää lausuntonaan kunnioittaen seuraavaa.

Kotitalousvähennys

Kotitalousvähennystä korotettaisiin öljylämmityksestä luopumisen osalta siten, että enimmäismäärää korotettaisiin 2 250 eurosta 3 500 euroon ja vähennettävää prosenttiosuutta kustannuksista korotettaisiin työkorvausten osalta 40 prosentista 60 prosenttiin ja palkkojen osalta 15 prosentista 25 prosenttiin. Kyseessä olisi väliaikainen muutos, joka olisi voimassa vuosina 2022–2027. Kotitalousvähennyksen korottamisen tavoitteena on tukea ja kannustaa ihmisiä luopumaan öljylämmityksestä ja siirtymään muuhun lämmitysjärjestelmään kuin fossiilisia polttoaineita käyttävään järjestelmään.

Keskuskauppakamari katsoo, että ehdotus sinänsä parantaa kotitalouksien mahdollisuuksia saada julkista avustusta öljylämmityksestä luopumiseen. Kotitalousvähennyksen soveltamisala vaikuttaa esimerkiksi vapaa-ajan asuntojen osalta laajemmalla kuin ELY-keskuksen myöntämät 4 000 euron tai 2 500 euron suuruiset avustukset, joiden myöntäminen on lisäksi sidottu määrärahojen riittävyyteen. Toisaalta kotitalousvähennyksen öljylämmityksestä luopumiseen kohdistuva enimmäismäärä riippuu siitä, paljonko verovelvollinen vähentää samana verovuonna kotitalous-, hoiva- tai hoitotyöhön sekä kunnossapito- tai perusparannustyöhön liittyvää kotitalousvähennystä, ja montako sellaista verovelvollista taloudessa asuu, jolla on mahdollisuus hyödyntää kotitalousvähennystä verotuksessaan. Kotitalouksien voi olla näissä olosuhteissa haastavaa arvioida, kannattaako öljylämmityksestä luopumiseen hakea avustusta ELY-keskukselta vai hyödyntää kotitalousvähennystä, sillä nämä vaihtoehdot sulkevat toisensa pois niissäkin tapauksissa, joissa lämmitystaparemontti olisi molempien avustusmuotojen soveltamisalan piirissä.

VATT:n ja PT:n tuoreessa tutkimuksessa kotitalousvähennysilmoituksista ilmeni, että moni verovelvollinen ilmoittaa veroilmoituksellaan pienemmän summan kuin mikä vähennykseen oikeuttaisi. Keskuskauppakamari toteaa, että ehdotettu muutos monimutkaistaisi kotitalousvähennystä koskevaa sääntelyä ja voisi aiheuttaa verovelvollisille lisää tulkintaongelmia kotitalousvähennyksen enimmäismäärään liittyen. Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että verovelvollisille viestitään laajasti ja selkeästi mahdollisuudesta hyödyntää korotettua kotitalousvähennystä öljylämmityksestä luopumiseen. Verohallinnon tulisi ohjeillaan ja lomakkeen rakenteella varmistaa, että verovelvolliset osaavat ilmoittaa kotitalousvähennystä koskevat tiedot oikein.

Työsuhdeauton verotusarvo

Työsuhdeauton verotusarvoa alennettaisiin 85 eurolla kuukaudessa niiden autojen kohdalla, joiden autoverolaissa tarkoitettu ajonaikainen hiilidioksidipäästö on vähintään 1 ja enintään 100 grammaa kilometriä kohden. Kyse olisi määräaikaisesta tuesta vuosille 2022–2025. Vähäpäästöisten työsuhdeautojen verotusarvon alentamisella kannustetaan ihmisiä valitsemaan vähäpäästöisempi työsuhdeauto ja pyritään näin kasvattamaan vähäpäästöisten autojen osuutta työsuhdeautokannassa. Samalla vähäpäästöiset autot lisääntyisivät tätä kautta myös käytettyjen autojen markkinoilla tulevina vuosina.

Keskuskauppakamari pitää ehdotusta ja sen tavoitteita sinänsä kannatettavina. Keskuskauppakamari pitää todennäköisenä, että työsuhdeauton verotusarvon alennus ainakin jossain määrin kannustaisi ihmisiä valitsemaan vähäpäästöisempiä työsuhdeautoja. Keskuskauppakamarin saamien tietojen mukaan vuoden 2021 alusta voimaan tullut täyssähköautojen verotusarvon alennus on vaikuttanut työntekijöiden päätöksentekoon. Vähäpäästöisten autojen valinnan tai hybridi-auton lataamisen esteeksi voi kuitenkin käytännössä muodostua puutteellinen latausmahdollisuus esimerkiksi asunto-osakeyhtiöiden parkkialueilla sekä eräillä maantieteellisillä alueilla, joilla latauspisteitä on harvassa.

Tavoitteiden toteutumisen kannalta on haasteellista, että verotusarvon alentaminen on useassa tilanteessa kannustava työntekijän, muttei välttämättä työnantajan näkökulmasta. Jos työntekijän kanssa on sovittu kokonaispalkasta, autoedun verotusarvon alentaminen nostaa vastaavasti työntekijälle maksettavan rahapalkan määrää. Sen sijaan työnantajalle autoedusta aiheutuva nettokulu jää ennalleen.

Käytännössä työnantaja asettaa työsuhdeautoille hankintahintarajat, joiden puitteissa varsinkin isompien vähäpäästöisten autojen, kuten perheautojen, hankkiminen työsuhdeautoksi ei ole välttämättä mahdollista. Työnantajalla ei kustannushallinnan näkökulmasta ole intressiä nostaa hankintahintarajoja. Vastaavan tasoisten bensa- ja dieselautojen hankintahinnat ovat alempia, mikä ohjaa työsuhdeauton hankkijoiden valintamahdollisuuksia.

Keskuskauppakamari toteaa, että verokohtelun tulisi olla ennakoitavaa ja sääntelyn pitkäaikaisista, sillä työsuhdeautoja hankitaan aina usean vuoden käyttökaudeksi.

Metsävähennyksen muutos

Metsävähennystä muutettaisiin siten, että jatkossa yhteismetsillä olisi metsävähennysoikeus vain, jos sen osakaskunnan osuuksista vähintään puolet on luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien omistuksessa. Esityksen tavoitteena on estää metsävähennyksen hyödyntäminen metsärahastojen omistamissa yhteismetsissä sekä muissa yhteismetsissä, joiden yhteismetsäosuuksista luonnolliset henkilöt omistavat vähemmän kuin 50 prosenttia.

Kuten esitysluonnoksessa on todettu, metsävähennyksen muutos vaikuttaisi hyvin pieneen määrään yhteismetsiä, eikä muutoksella välttämättä olisi fiskaalisia vaikutuksia. Keskuskauppaamari katsoo, että muutoksella olisi lähinnä mahdollista veroedun tavoittelua ehkäisevä vaikutus.

Ehdotetusta säännöksestä tai hallituksen esitysluonnoksesta ei ilmene, minkä hetken omistussuhteiden perusteella 50 prosentin rajan alittuminen määritetään. Keskuskauppaamari katsoo, että oikeutta metsävähennyksen tekemiseen tulisi tarkastella verovuoden päättymishetken mukaisten omistussuhteiden perusteella.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Anne Horttanainen
Varatoimitusjohtaja

Emmiliina Kujanpää
Johtava veroasiantuntija